Rädda Barnen

2014-04-14 14:11 CEST

Barn i Sverige rättslösa när klagorätt för kränkningar saknas

Idag skrivs historia för barns rättigheter i världen. Barn ges möjlighet att få upprättelse på internationell nivå när ett land bryter mot Barnkonventionen. Men i Sverige kan det dröja länge innan barn får den möjligheten.

Sverige har alltid varit ett föregångsland för barns rättigheter. Vi var aktiva i framtagandet av FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) och var ett av de första länderna att ratificera den. Vi var det första landet i världen som förbjöd alla former av barnaga. Sverige har varit aktivt i såväl FN:s som Europarådets arbete för barns rättigheter. År 1996 stod regeringen värd för den första Världskongressen mot kommersiell sexuell exploatering av barn. Inom EU lyfter Sverige barnrättsperspektivet. I det internationella arbetet har man ofta understrukit vikten av att stärka barns rättigheter i utvecklingssamarbetet.

I december 2012 antog FN:s generalförsamling ett tredje tilläggsprotokoll till Barnkonventionen. Protokollet ger barn, eller deras ombud, möjlighet att lämna in klagomål till FN:s kommitté för barnets rättigheter (Barnrättskommittén) om deras rättigheter enligt konventionen blivit kränkta och de inte har haft möjlighet att få upprättelse i hemlandet. Möjligheten ska ses som en sista utväg för att säkerställa att ett enskilt barns rättigheter tillgodoses. Barnkonventionen är den sista grundläggande konventionen om mänskliga rättigheter som får denna möjlighet.

I januari ratificerade Costa Rica som tionde land protokollet vilket innebär att protokollet idag, tre månader senare, börjar gälla fullt ut. Nu kan alltså barn i Albanien, Bolivia, Costa Rica, Gabon, Montenegro, Portugal, Slovakien, Spanien, Thailand och Tyskland vända sig till FN om de inte får sina rättigheter tillgodosedda i sitt hemland. När kommer barn i Sverige att få den

här möjligheten?

Barn måste ha möjlighet att vända sig till en instans när dess rättigheter har blivit kränkta, och en sådan möjlighet måste finnas på såväl lokal, nationell som global nivå. På alla dessa nivåer fallerar Sverige idag. På lokal nivå finns det i vissa kommuner ideella organisation som företräder barn, t.ex. Ersta Barnrättsbyrå i Stockholm. På nationell nivå finns flera olika instanser (främst Barn- och elevombudet, Diskrimineringsombudsmannen, Justitieombudsmannen), men ingen som har ett övergripande ansvar och som täcker in alla rättigheter i Barnkonventionen. På global nivå har Sverige alltså inte tillträtt det protokoll som möjliggör för barn att lämna in klagomål till FN:s Barnrättskommitté.

Barnombudsmannen är den enda ombudsmannen i Sverige som inte kan ta emot och driva enskilda ärenden inom det område som den är satt att bevaka. Vi anser att ett utvidgat mandat till Barnombudsmannen med möjlighet att ta emot enskilda klagomål och driva principiellt viktiga ärenden skulle vara den bästa lösningen för barn i Sverige, helst i kombination med lokala instanser dit barn kan vända sig i första hand. Men att ge Barnombudsmannen denna möjlighet är ingen nödvändighet för att tillträda protokollet, det kan Sverige göra i alla fall.

Sverige har inte ens visat sin avsikt, genom att signera protokollet, att i framtiden tillträda det. Någon bra förklaring till varför detta dröjer har vi inte fått, trots flertalet påstötningar mot regeringen. Regeringens officiella ställning är att protokollet är ”under beredning”. I regeringens skrivelse om ”Åtgärder för att stärka barnets rättigheter och uppväxtvillkor i Sverige”, som presenterades 25 februari i år, nämns inte ens detta protokoll.

Sverige måste visa att alla internationella överenskommelser tas på allvar och säkerställa att alla barns rättigheter tillgodoses fullt ut. Det självklara steget är att ge barn möjlighet att driva sina klagomål om rättighets-kränkningar på såväl lokal, nationell som global nivå och omedelbart tillträda det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen. Vi är många barnrättsorganisationer som inväntar att regeringen nu signerar och ratificerar protokollet och även fortsättningsvis visar att vi är ett föregångsland för barns rättigheter.

Kattis Ahlström, generalsekreterare, Bris
Elisabeth Dahlin, generalsekreterare, Rädda Barnen

Lisa Ericsson, ordförande, Nätverket för Barnkonventionen
Urban Fernquist, intressepolitisk chef, Synskadades Riksförbund
Catharina Gehrke, generalsekreterare, SOS Barnbyar
Anna Hägg Sjöquist, generalsekreterare, Plan Sverige
Thomas Jansson, förbundsordförande, FUB
Jakob Larsson, ordförande, Riksorganisationen Unga Synskadade
Véronique Lönnerblad, generalsekreterare UNICEF Sverige
Thomas Olsson, ordförande, Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen
Olga Persson, förbundssekreterare, Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund, SKR
Anders L Pettersson, generalsekreterare ECPAT Sverige
Lotta Sondell, federationssekreterare, Lika Unika
Sara Thiringer, förbundsordförande, Rädda Barnens Ungdomsförbund

---

Rädda Barnen är en politiskt och religiöst obunden folkrörelse med verksamhet både i Sverige och internationellt. Med Barnkonventionen som grund arbetar vi för att barn ska få det bättre och för att barns rättigheter ska respekteras.

Följ oss på:

Twitter

Facebook

Kontaktpersoner

Rädda Barnens pressjour
Presskontakt
Tillgänglig för journalister mellan klockan 08.00 och 20.00.
press@rb.se
08-698 90 90

Anne Thorngren
Presskontakt
Pressekreterare
Svenska frågor
anne.thorngren@rb.se
0723-57 67 56

Åsa Runström Awad
Presskontakt
Pressekreterare
Internationella frågor
asa.runstrom.awad@rb.se
0733-55 34 33